

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

Karolina
Lutczyn-Friedek (46 l.)

ŁÓDZIANIE KREUJĄ

TEATR, KTÓRY
ŁĄCZY POKOLENIA

strona 7

REMONT PRZYBYSZEWSKIEGO I WOJSKA POLSKIEGO

JESZCZE W LISTOPADZIE **strona 4**

AKTUALNOŚCI

WIĘCEJ OSÓB
MIĘSZKA
W ŁÓDZI

strona 2

TEMAT TYGODNIA

ZNIKAJĄCE
MURALE

strona 8-9

SPORT

JAK GRALI
NASI

strona 15

KRZYŻÓWKA + SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

SCHRONISKO DLA ZWIERZĄT

JAK ADOPTOWAĆ (S)ŁODZIAKA?

W schronisku dla zwierząt w Łodzi na nowy dom czeka około 250 psów i około 80 kotów.

Adopcja zwierzęcia to bardzo odpowiedzialne zadanie. Psy i koty, które trafiły do schroniska, często są po trudnych przejściach – potrzebują cierpliwych i wyrozumiałych opiekunów, którzy wiedzą, na co się decydują i nie odrzucają czworonoga po pierwszych niepowodzeniach. Aby adoptować zwierzę z łódzkiego schroniska, należy zapoznać się

z obowiązującą procedurą, która dostępna jest na stronie internetowej schroniska. uml.lodz.pl w zakładce: „O adopcji”.

Załatwienie wszystkich formalności potrwa chwilę. Z jednej strony mamy ograniczenia związane z pandemią, a z drugiej – pracownicy schroniska chcą się upewnić, że nowi właściciele ich podopiecznych z pełną odpowiedzialnością decydują się na zabranie do

domu zwierzęcia, któremu dotychczas się w życiu nie wiodło.

rd

INFO

Jak się przygotować do adopcji?

CIEMNA STRONA MIASTA

NA SYGNALE

MŚCIWY ŁÓDZIEJ

Policjanci zostali wezwani do pobitego klienta jednego ze sklepów przy ul. Senatorskiej. Pokrzywdzony wyjaśnił im, że został napadnięty przez młodego mężczyznę, któremu chwilę wcześniej zwrócił uwagę w sklepie, gdy ten próbował wynieść produkty spożywcze. Niedoszły złodziej zemdlał się razem z kilkoma kolegami. Bandyci nie tylko pobili mężczyznę, ale także wybili w jego samochodzie przednią i boczną szybę.

Policjanci namierzili mężczyznę na pobliskiej ulicy. Jak się okazało, 28-latek był poszukiwany przez sąd, który już wcześniej skazał go na więzienie za inne przestępstwa. Za pobicie i uszkodzenie mienia grozi mu pięć lat pozbawienia wolności. Policjanci nadal poszukują pozostałych napastników.

red

FOTO: WWW.LODZ.PL, ENVATO ELEMENTS

DEMOGRAFIA

Więcej osób mieszka w Łodzi!

Nie 672 tysiące, ani nawet 700 tysięcy. Na podstawie danych zebranych z telefonów firma Selectiv wyliczyła, że Łódź liczy sobie ponad 740 tysięcy mieszkańców.

Kiedy podawana jest liczba mieszkańców danego miasta, zwykle korzysta się z informacji z Głównego Urzędu Statystycznego. I tak w roczniku GUS sukcesywnie ubywa w Łodzi mieszkańców, ostatnie dane z publikacji wskazują, że jest nas 672 tysiące. Są jednak dane, które temu przeczą. Takim wskaźnikiem jest zuży-

cie wody, które od kilku lat sukcesywnie rośnie i wodociągowcy przekonują, że wynika to właśnie z faktu rosnącej od pewnego czasu liczby osób mieszkających w Łodzi. I nie chodzi tu o krótkotrwałe pobyty, ale dłuższe i mieszkanie na stałe. Teraz kolejne potwierdzenie większej niż podawana przez GUS liczby mieszkańców przyniósł raport Selectiv. Są w nim wyniki analizy liczby ludności Łodzi, w której wykorzystano urządzenia mobilne. I wynika z niego, że w Łodzi mieszka ponad 744 tysiące osób. Co istotne, metodologia badania uwzględnia fakt, że część lo-

dzian ma więcej niż jeden telefon.

To nie jedyny ciekawy wniosek z raportu. Wynika z niego również, że w Śródmieściu mieszka dwa razy więcej osób, niż policzył GUS, bo prawie 100 tysięcy osób. Pod względem liczebności prym wiodą Bałuty, w których mieszka nas 213 tysięcy.

W podziale na osiedla najpopularniejszym adresem jest Katedralna z 67 tysiącami mieszkańców. Gonią ją Bałuty-Centrum z 66 tysiącami, a na trzecim miejscu są Bałuty-Dół z 53 tysiącami. rd

PRACA

Z ISLANDII DO ŁÓDZI

W ciągu ostatnich 2 miesięcy swoje biura w naszym mieście otworzyło 11 firm, które zatrudniają prawie 1300 osób. Właśnie przywitaliśmy dwunastą.

landzka Marel. Firma otworzyła u nas nowe centrum usług wspólnych. Znajdzie w nim pracę na początek 60 osób, liczba nowych miejsc pracy będzie wzrastać. Ma to być atrakcyjna praca – w międzynarodowym zespole i w firmie, która

daje możliwość rozwoju ambitnym i wykwalifikowanym kandydatom, którzy będą współpracować z blisko 7 tysiącami pracowników zatrudnionych w 30 krajach na całym świecie.

rd

Tym razem na Łódź zdecydowała się is-

COVID-19

LICZBA ZAKAŻEŃ

KRAJ: 12 493

WOJ. ŁÓDZKIE: 902

SZKOŁA LIDERÓW W PAŁACU STEINERTÓW

27 listopada zadebiutuje w Łodzi szkoła dla osób widzących się w polityce, zarówno krajowej, jak i lokalnej. Ulokowała się w wyremontowanym pałacu braci Steinertów przy ul. Piotrkowskiej 272 A i B.

Samorządowcy, osoby publiczne czy też managerowie pracujący w administracji publicznej będą uczyli się w Łodzi wystą-

pień publicznych, tworzenia strategii, zarządzania zespołami, radzenia sobie z kryzysami oraz rozmawiania z mieszkańcami. Wśród wykładowców znajdziemy sporo znanych osób ze świata filmu i teatru, polityki oraz marketingu, m.in.: Michała Żebrowskiego, Michała Kamińskiego, Władysława Kosiniaka-Kamysza, Mi-

rosława Oczkosia czy też Mateusza Zmysłonego. Studium Public Leadership jest skierowane dla każdego zainteresowanego, a więc możliwe, że w jednej grupie na zajęciach będą ze sobą współpracować politycy PO z PiS czy Kukiza z Razem i zastanawiać się, jak skutecznie prowadzić kampanię? rd

Trucizna stop! Smog stop!

Wymień stary piec węglowy

Odbierz 80% dofinansowania

Dowiedz się więcej!

T: 42 272 66 22 | lodz.pl/oddychamy

DLACZEGO WARTO WYMIENIĆ STARY PIEC NA NOWY

SMOG – NIEZDROWA ZUPA O BOGATYM SKŁADZIE

O smogu słyszał już chyba każdy. Czy jednak wszyscy znamy naszego wspólnego wroga od podszewki? Czy potrafimy rozszyfrować ten skomplikowany skład „chemicznej zupy”, którą każdego sezonu grzewczego przychodzi nam oddychać? W tym artykule postaramy się bardziej szczegółowo przybliżyć „przepis na smog”.

Niebezpieczeństwo smogu wynika z faktu, że jest to mieszanina najróżniejszych substancji toksycznych w powietrzu atmosferycznym. Skoro różnorodność związków chemicznych jest duża, to tym samym znacznie są mechanizmy „uszkodzenia” naszych komórek, tkanek, organów i w końcu całych organizmów. Przedstawiamy Państwu głównych aktorów smogowej sceny:

Pyły zawieszane

To różnorodne drobinki o stałym stanie skupienia: sadza, krzemionka, popiół, starte klocki hamulcowe i opony samochodów. Ich głównym źródłem jest spalanie paliw stałych (węgla i drewna) w starych kotłach i piecach. Oznaczone

są symbolami PM 10 i PM 2,5, co oznacza średnicę drobinki. Pyły PM 10 to ziarenka o wielkości nieprzekraczającej 10 µm. Dla porównania grubość ludzkiego włosa to około 70 µm. Tak niewielkie pyły bez problemu trafiają do naszych płuc, gdzie osadzają się i prowadzą do przewlekłego stanu zapalnego, uszkadzając je. Jeszcze groźniejsze są pyły o mniejszej średnicy – PM 2,5, które mają zdolność przenikania do naczyń krwionośnych, przez które rozprowadzane są po całym ciele do wszystkich organów, siejąc prawdziwe spustoszenie. Trafiają do jąder i jajników, zmniejszając płodność, do mózgu, gdzie przyspieszają demencję i rozwój choroby Alzheimera. Niszczą naczynia krwionośne, przyczyniając się do zawału serca i udaru mózgu. Przenikają też przez łożysko u kobiet ciężarnych, uszkadzając płód już na najwcześniejszych etapach życia. A to zaledwie wierzchołek góry lodowej ich destruktywnego wpływu na nasze zdrowie.

Dwutlenek siarki (SO₂)

Powstaje w trakcie spalania zasiarzonego węgla w domowych paleniskach, jednak to elektrownie i elektrociepłownie węglowe są jego największym emitentem. W reakcji z wodą tworzy kwas siarkowy, który podrażnia nasze śluzówki i spojówki, ułatwiając wnikanie drobnoustrojów powodujących infekcje górnych dróg oddechowych.

Tlenki azotu (NO_x)

Głównym źródłem tych gazów są spaliny samochodowe, mniejszym zakłady energetyczne. Podobnie jak tlenki siarki, gaz ten reaguje z wodą, tworząc kwas azotowy. Powoduje on katar, kaszel, zaostrzenia przebiegu astmy i przewlekłej obturacyjnej choroby płuc.

Metale ciężkie (rtęć, kadm, ołów, mangan, chrom)

Uwalniane w trakcie spalania niskiej jakości węgla, miału, śmieci, starych me-

bli, farb i lakierów. Uszkadzają układ nerwowy, wątrobę i nerki, często odkładając się w organizmie.

Wielopierścieniowe Węglowodory Aromatyczne (WWA), m.in. benzo(a)piren

Substancje rakotwórcze i powodujące silne zatrucia. Uszkadzają nasze DNA i przyczyniają się do rozwoju nowotworów. Powstają w trakcie spalania drewna i węgla w zbyt niskiej temperaturze i niedostępności tlenu, a takie warunki panują właśnie w starych kotłach, piecach i kominkach.

Dioksyny i furany

Trujące związki chemiczne, powstające przy spalaniu plastikowych odpadów. Często odpowiedzialne za pojawienie się nowotworów czy bezpłodności.

Czad

Doskonale znany nam tlenek węgla, który bardzo łatwo łączy się z hemoglobiną w krwinkach czerwonych, uniemożliwiając utlenowanie krwi. Każdego roku słyszymy o przypad-

kach zaccadzenia. Przewlekle podtruci czadem są również palacze tytoniu. Tlenek węgla powstaje, gdy w komorze spalania mamy niedobór tlenu. Nowoczesne kotły są wyposażone w systemy doprowadzania świeżego powietrza do komory spalania, przez co zwiększają efektywność dopalania paliwa i nieumożliwiają powstanie tego niebezpiecznego gazu.

Jak sam widzisz, smog nie ma jednego źródła. Nie każdy jego składnik jest równie niebezpieczny, a jego szkodliwość nie kończy się jedynie na potencjalnym rakiem płuc. Musimy teraz wszyscy razem i solidarnie przestać gotować tę trującą zupę, co będzie kosztowało wiele wysiłku, czasu, pieniędzy i zmiany przyzwyczajeń. Albo zdejmujemy garnek z gazu, albo po zupie pozostanie nam i naszym dzieciom ciężka niestrawność.

Marek Kwiatkowski
Polski Alarm Smogowy
– Łódź bez Smogu

ŁÓDŹ BUDUJE

FOT. ŁODZ.PL

REMONTY WOJSKA POLSKIEGO I PRZYBYSZEWSKIEGO PRZED NAMI

W drugiej połowie listopada mamy zobaczyć ekipy budowlane na dwóch ważnych trasach w mieście. Przebudowa ul. Wojska Polskiego zacznie się od skrzyżowania z Franciszkańską, a wiaduktów na Przybyszewskiego od wyburzenia północnej estakady.

Jeszcze w tym miesiącu rozpocznie się długo wyczekiwana modernizacja ul. Wojska Polskiego. – Roboty drogowe zaczną się od skrzyżowania z ul. Franciszkańską, by jak najszybciej mógł tam wrócić ruch tramwajów. W pierwszym etapie rozbierzemy starą nawierzchnię i torowisko razem z trakcją. W kolejnym przebudujemy instalacje i przejdziemy do prac ziemnych – mówi Iwona Sytyk, z-ca dyrektora Zarządu Inwestycji Miejskich.

Potem przyjdzie pora na przebudowę układu drogowego wzdłuż ul. Wojska Polskiego wraz z wymianą torowiska. Wszystko będzie nowe: szyny, jezdnie, chodniki, a także droga rowerowa i miejsca parkingowe. Torowisko zostanie też przebudowane wzdłuż ul. Strykowskiej, do samej krańcówki.

Na Wojska Polskiego będzie też nowe oświetlenie, przystanki autobusowe i tramwajowe, przy których powstaną wysokie perony ułatwiające pasażerom wsiadanie.

Przebudowa ul. Przybyszewskiego została podzielona na trzy etapy. Najszybciej, bo w drugiej połowie listopada rozpoczyna się prace na wiaduktach. Najpierw drogowcy rozbiorą północną estakadę, przez co

nie będzie można przejechać z Widzewa w kierunku centrum. Kierowcy muszą wybrać na objazd trasę W-Z lub ul. Dąbrowskiego.

Kiedy drogowcy odbudują pierwszy z wiaduktów, przystąpią do wyburzenia dwóch kolejnych: tramwajowego i drogowego prowadzącego z centrum na Widzew. Obie inwestycje powinny się zakończyć w drugiej połowie 2023 roku.

ML, AHa

Przebudowa Wojska Polskiego rozpocznie się jeszcze w listopadzie od skrzyżowania z ul. Franciszkańską

Dotacje na nianie

Chcesz wrócić do pracy lub pracujesz po urodzeniu dziecka? Planujesz zatrudnić nianię? Możesz dostać dofinansowanie na opiekę nad dzieckiem.

45 mam zainteresowanych powrotem do pracy lub już zatrudnionych może starać się o dofinansowanie na zatrudnienie opiekuna dla dziecka. Z tych pieniędzy będzie można pokryć koszty wynagrodzenia niani nawet przez 12 miesięcy. Rekrutacja mam do projektu rusza we wtorek 8 listopada i potrwa do stycznia 2022 r.

Kto może starać się o dotację? Osoby mieszkające w Łodzi, pracujące, opiekujące się dzieckiem/dziećmi do lat 3.

Do kryteriów premiujących osobę zgłaszającą się należą m.in.: samotne wychowywanie dziecka, niepełnosprawność, dochody poniżej minimum socjalnego.

INFO

www.uml.lodz.pl/mamawpracy
Wydział Zdrowia
ul. Zachodnia 47, pokój 132
tel. 42 638 47 30
e-mail: mamawpracy@uml.lodz.pl

NOWE ZWIERZĘTA W ZOO

FOT. ŁODZ.PL
ENVATO ELEMENTS

Rude kotki, emu i jeżozwierz indyjski

Do łódzkiego zoo przyjechały nowe zwierzęta. Są wśród nich gatunki, których nigdy wcześniej w Łodzi nie hodowano.

Do ogrodu zoologicznego regularnie sprowadzane są nowe zwierzęta. – Do naszej samicy emu kilka dni temu dołączył samiec. Parę można zobaczyć na wybiegu w części australijskiej zoo. Z kolei do patagonek przyjechało 6 nowo-
w y c h

osobników, które zamieszkały w wolierze nieopodal pawilonu „Świat Ptaków”. Nowym mieszkańcem ogrodu jest również jeżozwierz indyjski, który docelowo zamieszka na terenie Orientarium – mówi Tomasz Józwik, wiceprezes zoo.

W łódzkim zoo pojawił się także gatunek, którego nigdy wcześniej tu nie hodowano. – Przyjechały do nas kotki rude, najmniejsze dzikie koty, pochodzące z Azji. To gatunek zagrożony w naturze – dodaje Józwik.

– Parę emu już można spotkać spacerując wspólnie po wybiegu. Zwierzęta szybko przyspakały sobie do gustu. Samica chętnie przyjęła nowego lokatora. Liczymy, że w przyszłości doczekają się potomstwa – mówi Michał Sobczak, kierownik jednej z sekcji hodowlanych w łódzkim zoo.

PK-S

BUDUJE SIĘ DUŻO, CHOĆ DROGO

Mieszkania droższe o niemal 10 procent

Po chwilowej stagnacji w 2020 r. na łódzkim rynku mieszkaniowym szybko nastąpiła poprawa koniunktury, która nie hamuje – donosi wydany właśnie doroczny raport sporządzony przez OPG Property Professionals.

W 121 inwestycjach deweloperskich realizowanych na terenie miasta w ciągu roku powstało 11 150 mieszkań, najwięcej na Polesiu i Widzewie. Na-

bywców znalazła aż jedna trzecia z nich. Deweloperzy sprzedali ponad 3 300 lokali, co jest znakomitym wynikiem, biorąc pod uwagę okres pandemii. Popytu nie zgasiły nawet rosnące ceny mieszkań, a w przypadku niektórych łódzkich dzielnic, jak np. Śródmieście, były to wzrosty dwucyfrowe (13%). Średnia cena transakcyjna na łódzkim rynku pierwotnym wyniosła w drugim kwartale 2021 r. 6 864 zł/mkw. (o 9,6%

więcej rok do roku). Co ciekawe, najwięcej mieszkań sprzedało się w ciągu minionych 12 miesięcy na Polesiu, która to dzielnica obok Górnej należy do najtańszych w mieście.

– Mieszkania kupują przeciętni Kowalscy, ale są to Kowalscy różnego rodzaju. Jedni kupują dla siebie, pozostali lokują kapitał. Przy wysokiej inflacji mieszkania są alternatywą do trzymania gotówki w banku – stwierdza Michał Styś, prezes OPG Property Professionals, który szacuje, że mniej więcej jedna trzecia sprzedanych w ciągu ostat-

niego roku mieszkań była zakupami inwestycyjnymi pod wynajem. – Pomimo wzrostu cen dostępność mieszkań jest od trzech lat w miarę stała. Za przeciętną pensję można kupić 0,83 metra kwadratowego.

(pj)

FOT. ŁODZ.PL

POD PATRONATEM ŁÓDŹ.PL

Najlepsze filmy dokumentalne

Od 23 do 28 listopada na Festiwalu Mediów Człowiek w Zagrożeniu do obejrzenia będą znakomite polskie i zagraniczne filmy dokumentalne, reportaże telewizyjne i radiowe. W listopadzie w każdym wydaniu polecimy wam jeden tytuł wart obejrzenia.

Projekcje i spotkania z twórcami w ramach festiwalu organizowane będą w dwóch lokalizacjach: w Muzeum Kinematografii (pl. Zwycięstwa 1) i w Fabryce Sztuki (ul. Tymienieckiego 3). Wstęp na wszystkie wydarzenia festiwalu jest bezpłatny. W tym numerze polecamy „Dalekowschodnią

golgotę” w reżyserii Julii Serginy. To debiut młodej Rosjanki, którym zwyciężyła na tegorocznym Krakowskim Festiwalu Filmowym. Bohaterem dokumentu jest Wiktor Toropcew, taksówkarz z Kraju Chabarowskiego na wschodnich rubieżach Rosji, który walczy z lokalną korupcją, powszechną beznadzieją i zastraszaniem niepokornych. Ma wiele do stracenia, a jedyne jego narzędzia to internet i bezkompromisowość. Seansy: środa 24.11, godz. 22:00 (Fabryka Sztuki) www.czlowiekwzagrozeniu.pl RedKu

„Dalekowschodnia Golgota”, reż. Julia Sergina

FOT. MAT. PRAS

Pomóż zrobić karmniki dla ptaków

Już w środę (10 listopada) w Bibliotece Odyseja odbędą się warsztaty, podczas których uczestnicy stworzą karmniki dla ptaków.

Biblioteka Odyseja (ul. Wschodnia 42) to jedna z odnowionych filii Biblioteki Miejskiej w Łodzi. Aktywnie działa na rzecz lokalnej społeczności, współpracuje z Centrum OPUS i współtworzy Strefę Aktywności Sąsiedzkiej, organizując pikniki, warsztaty, spotkania z podróżnikami, zajęcia sportowe czy gry i podchody dla dzieci i młodzieży.

Tym razem Odyseja zaprosi mieszkańców na warsztaty, podczas których wspólnie stworzą karmniki dla ptaków żyjących w mieście. – Z pomysłem na to działanie zwrócił się do nas pan Andrzej Gawroński, założyciel Fundacji Jagiełło, którego sercu bardzo bliski jest los ptaków –

mówi Krzysztof Dębowski, kierownik Biblioteki Odyseja. – Chcemy połączyć przyjemne z pożytecznym: zorganizować warsztaty stolarskie dla mieszkańców Łodzi, na których powstaną budki lęgowe i karmniki dla naszych ptasich przyjaciół.

Warsztaty rozpoczną się o godzinie 15:00. Aby inicjatywa mogła dojść do skutku, potrzebne będą sprzęty stolarskie takie jak wiertarko-wkrętarki, piły ręczne lub wyrzynarki oraz wsparcie ze strony uczestników. Wszystkich zainteresowanych pomocą w tym przedsięwzięciu Biblioteka Odyseja zaprasza do kontaktu telefonicznego: tel. 577 470 040.

Red

FOT. ENWATO ELEMENTS

Karmniki dla ptaków pomogą im przetrwać nadchodzącą zimą

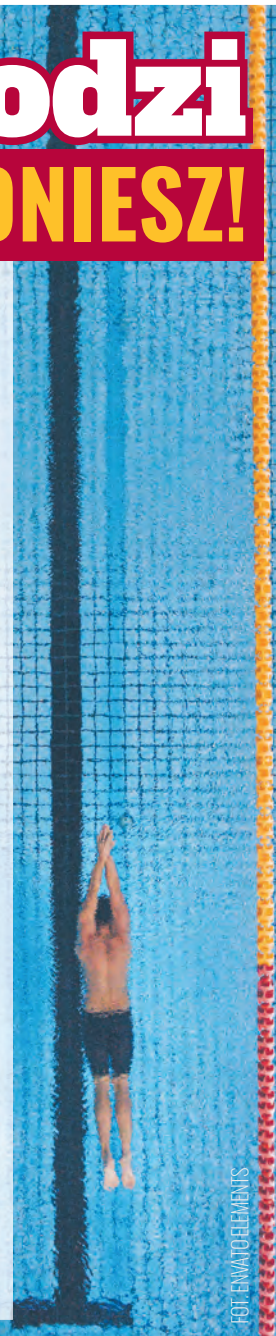
W Łodzi NIE ZATONIESZ!

Masz ukończone 18 lat i nadal nie umiesz pływać? Teraz to nie problem! Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łodzi organizuje kolejną edycję darmowych zajęć z pływania dla osób dorosłych.

Podczas lekcji pływania doświadczony instruktor-ratownik zapozna uczestników z podstawowymi technikami pływania. Zajęcia trwają 45 minut i są organizowane na pływalni „Wodny Raj” przy ul. Wiernej Rzeki 2, w każdy piątek w godz. 17:00-20:00. Uczestnicy nie ponoszą kosztów szkolenia, jednak muszą zakupić bilet wstępu na basen: 13 (ulgowy) lub 18 zł (normalny). Nauka o godz. 17:00 i 18:00 przeznaczona jest dla osób początkujących, które potrafią utrzymać się na powierzchni wody, natomiast grupy o godz. 19:30 i 20:30 powstały z myślą o osobach, które jeszcze wcześniej nie pływały.

Na zajęcia obowiązują wcześniejsze zapisy: 536 777 610.

Red

FOT. ENWATO ELEMENTS

DZIEJE SIĘ W PONIEDZIAŁEK

Warsztaty eko torby

Na godz. 17:00 w filii nr 79 Biblioteki Miejskiej (ul. Rudzka 7) zaplanowano warsztaty eko torby. Wykonana podczas warsztatów eko torba będzie wielokrotnego użytku, można bezpiecznie ją prać, a bezcenny wzór się nie zniszczy. Udział bezpłatny, obowiązują zapisy: 571553079.

Akademia młodego czytelnika

O godz. 17:00 rozpoczną się warsztaty dla dzieci „Bajki robotów, czyli tworzymy i kodujemy” w filii nr 56 Biblioteki Miejskiej (ul. Sacharowa 63). Zajęcia organizowane są z okazji stulecia urodzin Stanisława Lema. Udział bezpłatny, obowiązują zapisy w filii numer 56.

DZIEJE SIĘ WE WTOREK

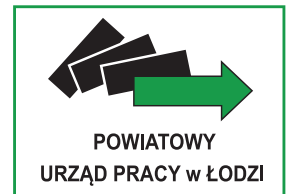
Warsztaty enkaustyczne

O godz. 12:00 w Poleskim Ośrodku Sztuki – filia Karolew (ul. Bratysławska 6a) rozpoczną się warsztaty z enkaustyki, czyli techniki malarskiej, w której wykorzystuje się gorący wosk. Koszt udziału: 10 zł, obowiązują zapisy: 501 939 033.

Pandemiczne animacje

O godz. 17:30 w Bibliotece Gdańskiej (ul. Gdańska 8) rozpocznie się pokaz „Rising Of The Pandemic Animation”. Widzowie zobaczą, jak artyści z różnych zakątków świata postrzegają skutki rozprzestrzeniania się koronawirusa na codzienne życie. UWAGA! Filmy opatrzone są angielskojęzycznymi napisami [brak wersji polskiej]. Wstęp wolny.

Straciłeś pracę, albo firmę przez COVID-19?

Chcesz wrócić
na rynek pracy?

Masz pomysł na biznes?

Nie masz pieniędzy?

Powiatowy Urząd Pracy
realizuje właśnie program
aktywizacji osób
bezrobotnych,
które chcą wrócić
na rynek pracy
i oferuje
jednorazową dotację
na rozpoczęcie działalności
gospodarczej

30 100 zł
NA START

z Funduszu Pracy
z rezerwy Ministra
Rodziny i Polityki Społecznej

FOT. ARCHIWUM KAROLINY LUTCZYN-FRIEDEK

NIETYPOWY TEATR

TEATR, który łączy pokolenia

Karolina Lutczyń-Friedek prowadzi także Grupę Teatralną „Alter ego” w Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 1 w Łodzi

Spektakle, które tworzy, poruszają trudne tematy. Łączą pokolenia. Działają czasem terapeutycznie, czasem mocno rozluźniająco. Aktorka, reżyser i pedagog – Karolina Lutczyń-Friedek – do wspólnej pracy zaprasza seniorów i młodzież, scala te dwa światy i pokazuje, że wbrew pozorom mają ze sobą wiele wspólnego.

Karolina Lutczyń-Friedek na co dzień pracuje jako instruktor teatralny i reżyser. Przez wiele lat była aktorką. – Skończyła się moja droga medialna i praca w show-biznesie, przez 9 lat grałam w serialu „Detektywi”. Przyszedł taki moment, że urodziłam dziecko i nie chciałam stracić tych pierwszych lat, więc wróciłam do Łodzi i zaczęłam tutaj szukać pomysłu na siebie – mówi Karolina Lutczyń-Friedek.

Pierwszym projektem międzypokoleniowym był spektakl inspirowany tragicomedią Nikołaja Kolady „Baba Chanel”. Na jej podstawie powstał tekst o tym, jak w społeczeństwie polskim traktowani są starsi ludzie, jakie towarzyszą temu wiekowi przekonania, a wreszcie też, że starość oznacza odizolowanie i zamknięcie. Pierwszym elementem projektu była część warsztatowa, której głównym tematem stała się „wojna międzypokoleniowa”.

– W części warsztatowej spotykały się te różne pokolenia, stykały ze sobą i opowiadały o sobie i o swoich doświadczeniach z tym drugim pokoleniem. Często młodzi ludzie mówili o tym, że już nie mają swoich dziadków, że nie mają w ogóle kontaktu z osobami w wieku 60 plus. To doświadczenie spowodowało, że zmieniali swoje widzenie starszych osób – dodaje Karolina Lutczyń-Friedek. Podczas warsztatowych dyskusji, do których zaproszony był także pedagog, padały pytania o to, czym jest starość, a czym młodość, z czym się kojarzą te dwa pojęcia.

– Taka warsztatowa praca jest bardzo potrzebna na początku każdego projektu. Dzięki temu budują się relacje. Bez zaufania i otwartości na siebie nie możemy zbyt wiele stworzyć. To także ważne, by móc się otworzyć i potem swobodnie występować wspólnie na scenie – przyznaje Karolina Lutczyń-Friedek.

Po warsztatach, które oprócz dyskusji, zawierały w sobie elementy gier i zabawy, przyszedł czas na przygotowanie spektaklu. Większość uczestników nie miała wcześniej okazji grać

na deskach teatralnych.

– Ta współpraca przebiegała wspaniale, my do dzisiaj mamy grupę, która ze sobą współpracuje, to nie był tylko jednorazowy występ i koniec projektu, tylko ta więź, te relacje, to wszystko zostało u nas i w nas na dużo dłużej – przyznaje Karolina.

Na projekcie „Baba Chanel” na pewno się nie zakończy. Artystka pracuje nad kolejnym pomysłem. Tym razem na tapetę wzięła temat kobiet, ich sytuacji w Polsce, a także schematów i stereotypów, które narosły w naszym kraju. Pretekstem i inspiracją była sztuka Maliny Prześlugi „Kobieta i życie”. W tym projekcie chce także współpracować z kobietami z różnych pokoleń.

– Ja bardzo lubię pracować międzypokoleniowo, łączyć dwa światy – młodzież, nastolatków, ludzi wkraczających dopiero w dorosłe życie, z seniorami, z tymi, którzy mają bogactwo doświadczeń za sobą. Z tego łączenia pokoleń powstają piękne rzeczy, przełamują się stereotypy i schematy – przyznaje Karolina Lutczyń-Friedek.

Informacji na temat projektu można szukać na profilu facebookowym Karoliny Lutczyń-Friedek.

ysh

Tu znajdziesz Karolinę i informacje na temat jej działań:

Tak wyglądała praca „Kocham Łódź” na ścianie przy ul. Tramwajowej 17

„Jerzyk” przy ul. Kilińskiego 127 zaraz zostanie rozebrany

Taka zmiana dokonana się na blokach przy ul. Morcinka

Łodzianie kochają murale, jednak muszą się oswoić z myślą, że to sztuka przemijająca. Z galerii wielkoformatowych dzieł street artu znikną zaraz kolejne prace.

Pora się pożegnać

Lada moment nie pozostanie żaden ślad po „Jerzyku”, jak zwykle się nazywać instalację artystyczną (nie jest to malowidło) powstałą w 2015 r. na bocznej ścianie kamienicy przy ul. Kilińskiego 127. Budynek idzie do rozbioru. Zachowana zostanie tylko jego fasada frontowa, która po renowacji będzie elewacją planowanego w jego miejscu hotelu z lokalami usługowymi na parterze. Spółka deweloperska Echo Investment, do której należy obiekt wraz z otaczającym go terenem przeznaczonym pod zabudowę biurową, zamierza zaoferować łódzkiej Fundacji Urban Forms inną przestrzeń do działań artystycznych. Być może w wyznaczonym już biurowcu ReAct (przy al. Piłsudskiego) lub planowanym przy zbiegu z ul. Kilińskiego ReAct 2. „Jerzyk” to dzieło Portugalczyka Arturo Bordalo (Bordalo II) stworzone z odpadów (plastiku, zderzaków i drzwi samochodowych, paneli sidingowych) w trakcie

Festiwalu Energii Miasta. Artysta zasłynął w świecie z serii prac „Big Trash Animals”, w której prezentował gatunki zwierząt zagrożonych wyginieciem. Jerzyk do takich należy, jego populacja zmniejsza się m.in. z powodu zamurowywania szczelin w budynkach, które zamieszkuje. Zasłonięty zostanie wkrótce mural autorstwa Grzegorza „Gregora” Gonsiora, który od 2013 r. ozdobił boczna ścianę kamienicy przy ul. Wólczarńskiej 159. Na sąsiedniej działce (narożniku ul. Żwirki) rozpoczęła się budowa domu, który całkiem przesłoni malowidło z psem. To obraz Gonsiora przeniesiony z mniejszego formatu, w jakim ozdobił kiedyś wnętrze nieistniejącej już kawiarni „La Pies” (al. Kościuszki 49/51).

Dzieła, których już nie ma

Gonsior, projektant ubioru i absolwent łódzkiej ASP, jest zresztą swoistym pechowcem, bo to już

drugi jego mural odchodzący w niepamięć. Wcześniej przyszło się pożegnać z jego „Kwiatami polskimi”, wielkoformatowej pracy wykonanej na budynku Domu Literatury przy ul. Roosevelta 17. Istnienie muralu, który powstał w 2013 r., Roku Juliana Tuwima, a przedstawiał surrealistyczną postać i dłoń wypełnioną frazami z poematu „Kwiaty polskie”, przekreślił rewitalizacyjny remont całego gmachu, który obejmował m.in. docieplenie ścian zewnętrznych.

Podobny los spotkał również mural „Ptak/The Bird” autorstwa Remeda (naprawdę Guillaume Alby z Francji) wykonany w 2011 r. na bocznej ścianie Centrum Medycznego im. Rydygiera u zbiegu ul. Zachodniej z ul. Próchnika. Przykryła go izolacja położona w trakcie termomodernizacji budynku.

Tylko wspomnienie pozostało też po pracy „Balon” autorstwa Etam Crew namalowanej również w 2011 r. na ścianie Instytutu Archeologii przy

INFO

– Street art nie jest sztuką trwałą. Czasem przetrwa całe lata, niekiedy o wiele krócej. Nie zawsze da się takie dzieła ocalić w obliczu zmian zachodzących w przestrzeni miejskiej – mówi Teresa Latuszewska-Syrda, prezes Fundacji Urban Forms, która była inicjatorem powstania większości łódzkich murali.

Łódź

MURALI

CH JUŻ NIE MA

ul. Uniwersyteckiej 3. Został zlikwidowany podczas remontu, w ścianie wybito duże okna.

Remont pochłonął też mozaikę na budynku XIII LO przy ul. Majzela – wykonany z materiałów z recyklingu symbol ryby, który pod patronatem Fundacji Urban Forms w 2018 r. ułożył Mondo Scara (włoski artysta Danielle Seratoni).

Zaciera się wspomnienie po dziele „Dementia” („Niepamięć”), które widniało na bocznej ścianie kamienicy przy ul. Kilińskiego 65. Mural namalował w trakcie Festiwalu Energia Miasta 2016 r. Amerykanin Andrew Pisacane. Zniszczyły go warunki atmosferyczne.

Uratowane, przemalowane

Zniknął i poniekąd odrodził się natomiast mural, który niecały rok widniał na ścianie przy ul. Tramwajowej 17. Dzieło było efektem projektu Art Mural Challenge i konkursu zorganizowanego przez warszawską

firmę deweloperską Profbud, która w Nowym Centrum Łodzi wybudowała osiedle „Primo”. Jeden z budynków zasłonił pracę wykonaną na sąsiedniej kamienicy. Dzieło uratowano od zapomnienia, przenosząc jego fragmenty do części wspólnych budynku. Zdobią obecnie klatki schodowe, niestety niedostępne dla osób postronnych.

Niecodzienną historię skrywa nietypowy, bo dwuczęściowy mural widniejący obecnie na sąsiednich 11-piętrowych wieżowcach przy ul. Morcinka 2i4 (znakomicie widoczne z ul. Przybyszewskiego). Do 2019 r. ściany tych budynków zdobiło inne malowidło, wykonane przez pięciu polskich artystów w trakcie Festiwalu Urban Forms w 2014 r. Niestety, zastosowano wtedy zły podkład i dwuczęściowy obraz zniszczyły wiatry i deszcze. Autorzy nie byli zainteresowani renowacją ich pracy, więc dwa lata temu Fundacja

Urban Forms zdecydowała, że mural zostanie przemalowany. Zadanie to powierzono artyście z Australii, Guido van Heltenowi, który spędził w Łodzi dwa miesiące. Inspiracje do projektu malowidła czerpał ze spotkań z mieszkańcami Spółdzielni Mieszkaniowej „Zarzew”, którzy pokazali mu rodzinne pamiątki.

Nowe, idzie nowe

O ile znikanie murali – w mieście murali – może smucić, jest się też czym cieszyć. Powstają nowe: na chłodniach kominowych Centrum Komiksu i Narracji Interaktywnej ECI, przy ul. Targowej 56, przy ul. Kopernika 53 A, na budynku szkoły podstawowej przy ul. Łanowej i ten największy w Polsce, z Wiedźminem przy ul. Piotrkowskiej 182. A to tylko realizacje z ostatnich tygodni...

Piotr Jach

„Balon”
z ul. Uniwersyteckiej 3

„Ptak”
z ul. Próchnika 11
zniknął po dociepleniu
ściany

Ul. Kilińskiego 75
jeszcze 5 lat temu

Z ŁODZI W GÓRY I NA ŚLĄSK

BUDOWA A1 NA FINISZU

Jeszcze w listopadzie mamy pojechać nowym, 7-kilometrowym odcinkiem autostrady z trzema pasami w każdą stronę. Jak zaawansowane są prace na głównej trasie łączącej północ Polski z południem?

Wielokilometrowe korki, wolna jazda, zwichnięcia i wypadki. Do niedawna była to codzienność kierowców jadących z Łodzi na Śląsk. Chodzi o całą czas budowaną autostradę A1 w śladzie starej „jedynki”, która ma wkrótce połączyć Trójmiasto z czeską granicą. Ta inwestycja ma ogromne znaczenie dla łodzian, bo od niej zależy, jak szybko mieszkańcy miasta będą mogli dostać się do Katowic, a dalej na przykład na urlop w góry. Na szczęście powoli widać światelko w tunelu. Od niedawna korki w wielu miejscach zniknęły, a kierowcy mogą już korzystać z dwóch pasów w obu kie-

kach. Choć o końcu budowy nie może być jeszcze mowy. Kiedy w takim razie autostrada zostanie oddana do użytku?

SPORA ULGA

Już w październiku łodzcy kierowcy jadący na południe kraju mogli odechnąć z ulgą. Na większości budowanej autostrady A1 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oddała im do użytku po dwa pasy w każdym kierunku. Ulgę poczuli szczególnie ci, którzy często jeżdżą między Piotrkowem Trybunalskim a Kamińskiem. To tam korkowało się najbardziej. – To jest koniec pewnej ery. Teraz już na całym odcinku budowanej autostrady A1 będzie obo-

wiązywał ruch w systemie 2+2, co powinno znacząco wpłynąć na poprawę przepustowości drogi – mówił w rozmowie z Dziennikiem Zachodnim Maciej Zalewski, rzecznik łódzkiego oddziału GDDKiA. Do użytku został oddany również węzeł Kamiński, a to oznacza, że zniknęło „wąskie gardło” powodujące dodatkowe korki, czyli tymczasowe rondo. Jeździ się zatem wygodniej, ale A1 to formalnie wciąż nie jest autostrada, a jedynie teren budowy. I jeszcze trochę trzeba będzie poczekać, zanim to się zmieni.

OPÓŹNIENIA

Cała budowa podzielona jest na 4 odcinki. Najbardziej zaawansowany jest fragment między Radomskiem a granicą z województwem śląskim. Powinien on zostać oddany do użytku jeszcze w listopadzie. – Ten 7-kilometrowy fragment drogi stanie się pełnoprawną autostradą, gdzie będzie można poruszać się po trzech pasach ruchu w każdym kierunku z prędkością do 140 km/h – czytamy na stronie GDDKiA.

Już od czwartku kierowcy mogą korzystać z pełnego przekroju drogi, czyli z trzech pasów w każdą stronę. Co z kolejnymi odcinkami? Na pewno będą opóźnienia. Chodzi o zmiany w projektach, przez które wykonawcy zapowiedzieli przesunięcie terminów ukończenia budowy. Plany drogowców pokrzyżowała również pandemia, która dodatkowo opóźniła procedury. Dlatego autostrada na odcinku między Tuszymem a Piotrkowem zostanie oddana do użytku dopiero w kwietniu przyszłego roku.

Wciąż nie jest znany dokładny termin

ukończenia prac pomiędzy Kamińskiem a Radomskiem. Jednak GDDKiA zapewnia, że niezależnie od wszystkiego, najszybciej jak to możliwe zostaną oddane wszystkie pasy ruchu. Oznacza to, że prawdopodobnie do końca roku na tym odcinku pojedziemy już trzema, a nie jak do tej pory dwoma pasami. Wszystko zatem wskazuje, że już w przyszłym roku zakończy się saga związana z budową jednego z najważniejszych odcinków autostradowych nie tylko w województwie, ale również w całej Polsce. Dzięki niemu łodzianie będą mogli wygodnie podróżować już praktycznie w każdy zakątek kraju. Pozostanie tylko czekać na ukończenie zachodniej obwodnicy miasta, czyli ekspresowej 14-stki, która zamknie „ring autostradowy” wokół aglomeracji.

JB

FOT.GDKiA,
ENVATO ELEMENTS

Między Radomskiem a granicą województwa ze Śląskiem oddano pierwszy odcinek autostrady, po którym można jechać obiema jezdniami. Do końca roku zostanie powiększony o odcinek od Radomska do Kamińska

KONKURS MŁODZI NAUKOWCY I TECHNICY RATUJĄ ŚWIAT

SZCZEGÓŁY KONKURSU NA STRONIE ORGANIZATORA: WWW.CENTRUMNAUKIEC1.PL

UCZMY SIĘ SAMODZIELNIE, ALE JAK?

Rozmowa z Markiem Pisarskim z Działu Naukowo-Dydaktycznego w Centrum Nauki i Techniki EC1

Panie Marku, zbliża się kolejna odsłona webinarium w CNiT EC1 o tym, jak samodzielnie nauczyć się matematyki i innych przedmiotów, ale przede wszystkim o tym, jak nauczyć uczyć się. Skąd taki pomysł?

– Wszyscy zachęcają młodzież do samodzielnej nauki. Umiejętności samodzielnego uczenia się bardzo przydałyby się wielu uczniom podczas poprzednich lockdownów, są one także ważne w czasach, w których o tym, czy chodzą oni do szkoły czy nie, nie decyduje pandemia. Wszyscy zachęcają do nauki, ale nie mówią młodzieży, jak ma się uczyć danego przedmiotu i jak się uczyć w ogóle. Jakby to było oczywiste.

Z wrodzonych umiejętności uczenia się korzystamy wtedy, gdy uczymy się chodzić, rozpoznawać twarze, rozróżniać obiekty, mówić, jeść pałeczkami czy gotować. Umiejętności uczenia się matematyki, polskiego, biologii i innych przedmiotów szkolnych wrodzone nie są. Dlatego umiejętności uczenia się przedmiotów szkolnych powinny być nabywane w toku specjalnych zajęć poświęconych temu tematowi. Nie wolno

zakładać z góry, że wszyscy uczniowie mają je opanowane lub że opanują je spontanicznie, rozwiązując zadania.

Czy to prawda, że ludzie nie dzielą się na zdolnych i niezdolnych do nauki, tylko na tych, którzy umieją się uczyć i na tych, którzy tej umiejętności nie opanowali w zadowalającym stopniu? Nie dzielą się także na pracowitych i leniwych, tylko na zmotywowanych i niezmotywowanych (wewnętrznie). – Wychodząc z tych oczywistych prawd, chcemy uczyć, jak się nauczyć uczyć się (sic!). Chcemy wskazać, co zwykle stoi na przeszkodzie w efektywnej nauce, a zatem co w pierwszej kolejności należy usunąć z drogi, żeby w ogóle zacząć się uczyć. Następnie przedstawiamy zasady, od których spełnienia zależą sukcesy w nauce oraz na egzaminach. Sukcesy na egzaminach są ważne, ale ważniejsza jest umiejętność uczenia się. Przyda się na wybranym stanowisku w ulubionym miejscu pracy. Atrakcyjne zawody wymagają nieustannych szkoleń; wymagania zmieniają się, powstają nowe specjalności. Umiejętność uczenia się jest ważniejsza niż wiedza i umiejętności z danej dziedziny, zdobyte w szkole.

Umiejętność uczenia się dowolnie wybranej dziedziny jest najważniejszą umiejętnością do wykształcenia i szkoda, że szkoły nie przykładają do niej dostatecznej wagi.

– Na przykładzie maturalnych zadań z matematyki chcemy pokazać uniwersalne metody uczenia się czegośkolwiek. Matematyka wydaje się najlepszą do tego dyscypliną, ale oczywiście nie jedyną. W każdej, podobnie jak w matematyce, aby się uczyć, trzeba rozwiązywać problemy. Potrzebne jest także skupienie uwagi, określenie zasobów do wykorzystania, zbudowanie modelu, stawianie przypuszczeń, testowanie rozwiązań i sprawdzanie, czy spełnione są oczekiwane warunki. W żadnej dyscyplinie głównej roli nie odgrywa wkuwanie na pamięć, czyli zapamiętywanie po to, żeby zaliczyć. Schematy i procedury są efektem długotrwałego procesu nastawionego na zrozumienie i stosowanie w różnorodnych sytuacjach, typowych i nietypowych. Nasz kurs jest dla wszystkich uczniów, którzy ukończyli szkołę podstawową i zamierzają zdać maturę. Dlatego wybraliśmy matematykę, gdyż każdy maturzysta musi ją zdać.

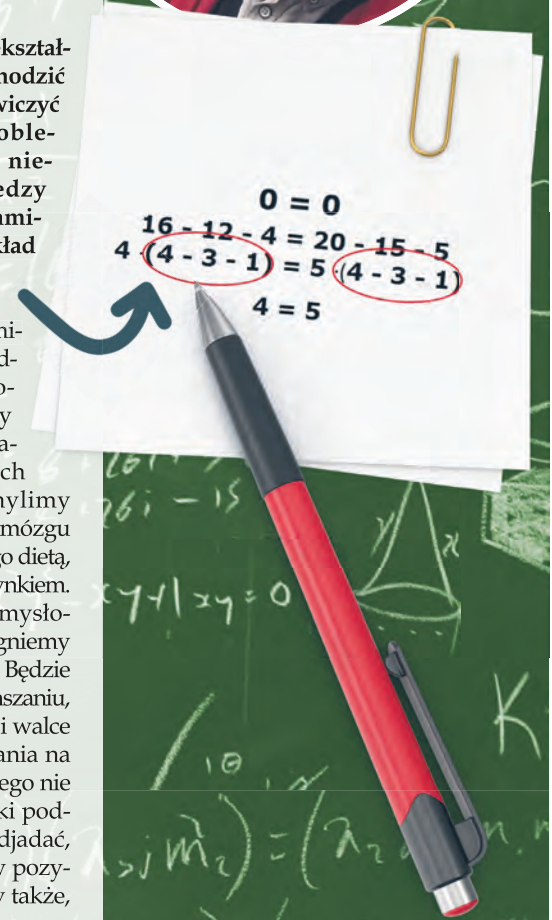
Aby umiejętnie przekształcać informacje i dochodzić do nowych, warto ćwiczyć rozwiązywanie problemów na zadaniach niewymagających wiedzy szkolnej, czyli na łamigłówkach. Oto przykład takiej łamigłówki.

– Na przykładzie łamigłówek pokażemy podczas kursu, że stosowane w nich sposoby postępowania powtarzają się w zadaniach maturalnych. Pochylimy się także nad stanem mózgu i ciała uczącego się, jego dietą, ćwiczeniami i odpoczynkiem. Bez odpowiedniej umysłowej kondycji nie osiągniemy szczytów możliwości. Będzie o skupianiu się i rozpraszaniu, o utrwalaniu wiedzy i walce z nawykiem odkładania na później. O tym, dlaczego nie warto słuchać muzyki podczas uczenia się i podjadać, i żeby nie uczyć się w pozycji leżącej. Wyjaśnimy także, dlaczego szkoła nie zawsze jest najlepszym miejscem do nauki.

To tylko niektóre cele naszego 7,5-godzinnego kursu, w którym na różne sposoby będziemy zachęcać do tego, żeby chcieć się uczyć. Dobre, długotrwałe wyniki w nauce osiągają wyłącznie ci, którzy uczą się systematycznie i nie pod presją. Jedyne rodzaje motywacji to motywacja wewnętrzna.

Marek Pisarski
– Dział Naukowo-Dydaktyczny
w Centrum Nauki i Techniki EC1

Dowiedz się więcej
o kursie

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

Praca na roli	Pracownica teatru wydająca numerki	Dawny dostojnik turecki	Rozluźnianie	Uczony z Miletu Syn córki lub syna	Pomoc	Rozmieszczenie ważne w pasjansie	... BP, bank Publikują na nich redaktorzy gazety	Jusis, piosenkarka Zbigniew, b. piłkarz	24 godziny	1
		2	11	W nim zawiera- ne śluby			Jezioro nad Bałtykiem			
Ostatni dzień weekendu	Metal w stopach z platyną	Tubylec z RPA				W nim zgina się noga	7		8	Roślina ozdobna pochodząca z Ameryki
		9					Najmniejsze możliwe wartości Marka jogurtów	10		
Zgrana ekipa, team kumpli	Sowieckie obozy	Styl jazzowy	Monika, zagrała Nel			Góry w Peru i Chile		Ogólnie przyjęta zasada	Dotacja naukowa	Nieprzetłumaczalny zwrot
Nie mają włosów			Wska- zujący lub ser- deczny	...-pong, tenis stołowy	Indochiński kraj bez dostępu do morza	Złodziej wierz- chowców	Pies gończy ze sfory	Pola, dawna aktorka	6	5
Tam studiował Kopernik	Soleni- zantka z 2 kwietnia				Dorośla postać owada			Solidne bicie, lanie	"... Mru-Mru", kabaret	
		4	Skamie- niała córka Tantała	3		Film Kuro- sawy				
Sinatra, piosenkarz	Indyjska rzeka				Wydzielony rejon z większego obszaru				Autobus ze Słowenii	

Tytuł piosenki Elżbiety Adamiak:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

SUDOKU ŁATWE

9			3			5		
	7							2
4				8	1	6		
		9	8			2		6
7			1		6			8
2		8			9	3		
		6	5	3				1
1							6	
		2			8			5

SUDOKU ŚREDNIE

	4	6	9					
	8				4	7		
7				2				4
		2				5	9	
8								1
	7	9				8		
5				6				2
		7	1				4	
					9	6	5	

„Krzyżówki z Koroną”
-DOSKONAŁE O KAŻDEJ PORZE ROKU

KORONA

Czarny do rżęs	Bariera, zawalidroga	Ulubieniec	Podręczny dom noclegowy	Stanek z estrady	Stan USA graniczący z Kanadą	Do mycia podłogi	Wczesna pora dnia	...	
				Próbka programu	Energia, prężność	Schneider, austriacka aktorka	Robert, gwiazdor filmowy	Domini	
	8			"Sakramentalne" słowo		Jednostka miary kąta			
Np. 43 - trzewika	Model auta marki Renault	Rodzaj przyjęcia	5	7	Smartfon firmy Apple		2	Wielkopolskie miasto z kopalnią soli	
						Księstwo z Monte Carlo			
						Reagan, prezydent			
Mieszka w stolicy woj. zachodniopomorskiego	Listwa u dołu sań	Mięso na kotlety	Stalowy sznurek		Lisie mieszkania		Uparty kłapouch	Rodzaj prostej anteny	Przyzwyczajenie
Nad Pisą			9	Wylansował hit "Kobiety są gorące"	Ze stopą i kolanem	Dawniej o krawędzi			
							10		
Siedziba Orłenu	Gawieź				Męczy we śnie	3		Ptak z pięknym ogonem	4
			Zespół czynników dziedziczenia						
							6		
W parze z babą	Czarna skała				But na gorące dni			Odciskano w nim pieczęcie	

Tytuł piosenki zespołu Budka Suflera:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

TU NAS ZNAJDZIESZ

W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI

DARMOWA GAZETA „ŁÓDŹ.PL“ JEST DOSTĘPNA W MIEJSCACH:

- **Każda miejska biblioteka**
 - Sprawdź adresy na WWW.BIBLIOTEKA.LODZ.PL
- **Wszystkie miejskie przychodnie**
- **Delegatury Urzędu Miasta Łodzi**
Zachodnia 47, Politechniki 32, Krzemieniecka 2, Piotrkowska 153, Piłsudskiego 100
- **Manufaktura**
 - przy punkcie informacji oraz wejściu do strefy Qulinarium (restauracja)
- **Poleski Ośrodek Sztuki** Bratysławska 6a
- **Ośrodek Kultury Górna** Siedlecka 1
- **Aquapark Fala** Aleja Unii Lubelskiej 4
- **Widzewskie Domy Kultury:**
 - Dom Kultury „502”, A. Sacharowa 18
 - Dom Kultury „Ariadna”, Niciarniana 1/3
 - Dom Kultury „Widok”, J. Piłsudskiego 133
- **Bałucki Ośrodek Kultury** Limanowskiego 166
- **Galeria Handlowa „Jagienka”** Jagienki 34
- **Rynek Bałucki**
- **Rynek Maratońska**
- **Rynek Pionier** gen. Dąbrowskiego 91c
- **Rynek** Przybyszewskiego 147
- **Rynek** Wielkopolska
- **Zielony Rynek (Barlicki)**
- **Ryneczek przy Mochnackiego**
- **Kwadracjak** Inowrocławska/Żubardzka
- **Pod zegarem** Inowrocławska/Wielkopolska
- **Ogród Botaniczny** Krzemieniecka 36/38
- **Palmiarnia** Piłsudskiego 61
- **Łódzka Organizacja Turystyczna** Piotrkowska 28
- **Centrum Obsługi Karty Łodzianina** Piotrkowska 87
- **Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami** Piotrkowska 110
- **Hotel „Bedrooms”** Piotrkowska 64
- **Cukiernia Dybalski:** Piotrkowska 56, Piotrkowska 102A, CH Central, Jaracza 5, pl. Wolności 9, Tatrzańska 42/44, Ciołkowskiego 9, Nastrojowa 8, Armii Krajowej 36, Szpital im. Barlickiego, Rojna Rynek Malus, Zgierz (Długa 69, Czarna 3/9)
- **Sklep GAMA** Perla, Osiedle im. J. Montwiłła-Mireckiego
- **Pasaż Handlowy Oranżada** Wujaka 7
- przy sklepie **Rossmann** Pojezińska 2/6
- **Smocza 1h** (naprzeciw **Biedronki**)
- **Chryzantem** 8
- **Carrefour** Zarzevska
- 11 Listopada 39A przy **poczcie**
- **Falista 162 Sklep Spożywczy**
- **Piaseczna róg Motylowej**
- **Zgierska 240**

ŁÓDŹ.PL

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

SKRZYNKI Z DARMOWĄ GAZETĄ

Na łódzkich ulicach pojawiły się wysokie, czerwone skrzynki.

Jest ich 45 i stoją na najczęściej uczęszczanych przystankach tramwajowych i autobusowych.

To są dystrybutory z naszą gazetą „Łódź.pl”. W środku znajdziecie najnowsze wydania gazety, zupełnie za darmo. Aby wyjąć egzemplarz „Łódź.pl” ze skrzynki, wystarczy złapać uchwyt, odchylić kłapę i zabrać jeden z numerów.

Pojemniki są codziennie rano uzupełniane o nowe egzemplarze, a jeśli zdarzy się, że są puste, oznacza to, że nakład naszej gazety już się wyczerpał. RD

FOT. ŁÓDŹ.PL

Złap za uchwyt, odchyl kłapę i weź gazetę „Łódź.pl”

UWAGA

Gazetę znajdziesz w autobusach i tramwajach MPK na głównych liniach

HOROSKOP TYGODNIOWY

Koziorożec (22.12-19.01)

Miłość: Tydzień zapowiada się bardzo pozytywnie. Powodzenie w miłości i spełnienie u osób samotnych, jak i w związkach. Spędzisz miło czas, jest ogromna szansa na randkę.

Finanse: Przeznaczysz zaoszczędzoną gotówkę na drobne przyjemności.

Zdrowie: Zadbasz o siebie, by w końcu zregenerować swoje zdrowie fizyczne oraz psychiczne.

Rak (21.06-22.07)

Miłość: Oderwiesz się od przeszłości i będziesz miał nadzieję na lepsze jutro.

Finanse: Stwierdzisz, że najwyższy czas odkładać pieniądze na spełnienie swoich marzeń.

Zdrowie: Zadbasz o to, by odpowiednio dobrać dietę do swojego dziennego zapotrzebowania.

Wodnik (20.01-18.02)

Miłość: Podejmiesz ważne decyzje. Daj sobie czas, aby zapomnieć o przeszłości, która wciąż ma wpływ na teraźniejszość.

Finanse: Zbierzesz owoce wcześniej wykonanej pracy. Będziesz szczęśliwy i zadowolony ze swoich finansów.

Zdrowie: Podniesiesz swoje endorfiny poprzez większą aktywność fizyczną. Dzięki temu również znajdziesz równowagę emocjonalną i będziesz potrafił szybciej podejmować dobre decyzje.

Lew (23.07-22.08)

Miłość: Postawisz na szczerość z samym sobą oraz drugą osobą, wyjaśniając wszelkie nieporozumienia.

Finanse: Będziesz kierował się emocjami w pracy i finansach, dążąc do uznania. Postaraj się jednak podejmować rozsądne i przemyślane decyzje.

Zdrowie: Będziesz mógł liczyć na pomoc drugiej osoby, jeśli tylko uznasz, że jej potrzebujesz.

Ryby (19.02-20.03)

Miłość: Nie daj się ponieść słownym złośliwościom i nie kłóć się o byle błahostki.

Finanse: Wszechświat będzie Ci sprzyjać i zaczynają się spełniać Twoje marzenia.

Zdrowie: Nie angażuj się w sytuacje, które mogą spowodować pogorszenie stanu zdrowia.

Panna (23.08-22.09)

Miłość: Będziesz spędzał czas z drugą połówką w spontaniczny sposób. Osoby samotne udadzą się na spacer, by kogoś poznać.

Finanse: Ocenisz sytuację i dokonasz bilansu, doprowadzając swoje sprawy materialne do porządku.

Zdrowie: Możesz zbyt łatwo popadać w nerwowe sytuacje, przez co będziesz trochę spięty. Lepiej się wyciszyć i zrelaksować.

Baran (21.03-19.04)

Miłość: Pamiętaj, że miłość ma być Twoją bezpieczną przystanią, a nie toksyczną pułapką. Postaw w miłości na spokój, szczerłość i przyjaźń.

Finanse: Warto, byś pomyślał o sobie i spełnił swoje drobne zachcianki.

Zdrowie: Możesz liczyć na pomoc kogoś, kogo znasz od lat i kto jest dla Ciebie bardzo miły.

Waga (23.09-22.10)

Miłość: Bardzo sprzyjający czas, aby osoby samotne poznały drugą połówkę. W związkach czas magicznych chwil.

Finanse: Zwrócisz uwagę na to, czy w ostatnim czasie nie wydałeś zbyt dużo gotówki na niepotrzebne w tej chwili rzeczy. Będziesz bardziej rozsądnie dysponował gotówką.

Zdrowie: Poczujesz się znów jak małe dziecko, odetchniesz i poczujesz się bardzo wyluzowany.

Byk (20.04-20.05)

Miłość: Należy ruszyć do przodu i dłużej nie czekać, aż sprawy same się rozwiążą. Bądź czynnym uczestnikiem swojego życia miłosnego, a nie tylko obserwatorem.

Finanse: Coś się kończy, coś zaczyna. Czas zmian, tylko od Ciebie i Twojego nastawienia zależy, jak dalej potoczą się sprawy. Spróbuj wizualizować sobie wymarzony sukces.

Zdrowie: Ubieraj się odpowiednio do pogody, aby uniknąć jesiennej przeziębienia.

Skorpion (23.10-22.11)

Miłość: Uświadomisz sobie, że masz wybór między tym, aby znaleźć w sobie siłę do zmiany na lepsze, a tym, by pozostawać zdanym na łaskę losu.

Finanse: W tym tygodniu pomyślisz przede wszystkim o sobie i kupisz sobie coś, na co miałeś ochotę od dłuższego czasu.

Zdrowie: Zawsze szukaj pomocy u innych, jeśli jej potrzebujesz, jak również sam pomagaj innym, jeśli masz taką możliwość.

Bliźnięta (21.05-20.06)

Miłość: Przeanalizujesz pewne kwestie, które doprowadzą Cię do bardzo ciekawych wniosków. Warto podejść do sprawy na spokojnie, starając się kontrolować swoje emocje.

Finanse: Wytrwałość, cierpliwość i determinacja przyniosą oczekiwany sukces.

Zdrowie: W tym tygodniu powrócisz do swoich sił witalnych, Twój organizm się zregeneruje, a Ty poczujesz zdecydowanie lepszą energię.

Strzelec (23.11-21.12)

Miłość: Spędzisz czas ze swoją drugą połówką w spontaniczny sposób, osoby samotne wyjdą na miasto, by poznać miłość.

Finanse: Ocenisz sytuację i dokonasz bilansu, doprowadzając swoje sprawy materialne do porządku.

Zdrowie: Możesz zbyt łatwo popadać w nerwowe sytuacje. Wycisz się i zrelaksuj.

HOROSKOP PRZYGOTOWAŁA

WRÓŻKA MALWINA – PORADY TELEFONICZNE ORAZ ONLINE.
DORADZTWO ŻYCIOWE I DUCHOWE, BIOENERGOTERAPIA,
BIAŁA MAGIA, EZOTERYKA.

Telefon: 732-944-762

e-mail: wrozkamalwina.konsultacje@gmail.com

Facebook: Przystań duchowa-rejs przez życie: wróżby i doradztwo życiowe

Instagram: wrozka.malwina

FORTUNA 1. LIGA
16. KOŁEJKA

ODRA
OPOLE

3:0

ŁKS
ŁÓDŹ

Marzec (9')
Wróbel (40', 49')

To był najgorszy mecz łódzianków od początku sezonu. Łodzianie nie tylko popełniali błędy, ale również dawali się zaskakiwać prostymi zagraniami, co bezwzględnie wykorzystali gospodarze. Z taką grą wynik nie może zaskakiwać. Zaskakuje jedynie postawa piłkarzy, którym zabrakło charakteru.

70' GRYSZKIEWICZ
55' RADASZKIEWICZ
WOLSKI
55' KUŻMA
DOMINGUEZ
81' NOWACKI
SHELIGA
MARCINIAK
KOT

JURIC
MORENO
PIRULO
ŁKS
55' CORRAL
KOPROWSKI
LORENC
BAKOWICZ

FOT. MAT. PRAS. ŁKS

Staby **ŁKS** PRZEGRYWA W OPOLE

- Mieliliśmy plan na to spotkanie i chcieliśmy wygrać, ale Odra była dziś lepsza - powiedział na konferencji trener Kibu Vicuña. Trudno się z nim nie zgodzić. Choć kibice mogli mieć problemy z zauważeniem tego „pomysłu na grę”. Odra praktycznie od początku ją kontrolowała. Pierwszego gola zdobyła już w 9 minucie. Wystarczyło dośrodkowanie z rzutu wolnego, podanie głową do niekrytego na dłuższym słupku Marca i młody bramkarz ŁKS musiał wyciągać piłkę z siatki.

Kolejny gol to już całkowicie wina łodzian, a konkretnie bramkarza, który po dośrodkowaniu powinien był złapać piłkę, ale ta wyslizgnęła mu się z rąk. Takiej okazji nie zmarnował Wróbel, który przed przerwą podwyższył wynik na 2:0. Nadzieje na odwrócenie losów meczu pogrzebane zostały już dziewięć minut po rozpoczęciu drugiej połowy. I znów skuteczne okazało się dośrodkowanie z prawej strony. Kot niepotrzebnie wyszedł z bramki, a piłka trafiła do Wróbla, który zdobył kolejnego gola dla Odry. Po przegranej w takim stylu można się zastanawiać już nie nad tym, czy ŁKS dogoni czołówkę tabeli, ale nad tym, czy będzie w tym

sezonie walczył o utrzymanie. Tym bardziej że na boisku zabrakło kolejnych zawodników. Dzień przed spotkaniem kontuzji na treningu nabawili się Arndt i Klimczak. Tym samym dołączyli do szeregu pauzujących już graczy. Czy to nieprawdopodobny pech, czy może w drużynie dzieje się coś niedobrego? JB

Czy trener Kibu Vicuña, ma jeszcze jakiś pomysł na poprawę gry ŁKS?

TABELA FORTUNA 1. LIGA M G PKT

1. Widzew Łódź	16	30:13	34
2. Miedź Legnica	16	26:12	32
3. Korona Kielce	16	19:12	29
4. GKS Tychy	16	20:16	27
5. Arka Gdynia	16	24:14	26
6. Sandecja Nowy Sącz	15	17:14	26
7. Podbeskidzie B-B	16	25:21	25
8. Odra Opole	16	22:21	24
9. ŁKS Łódź	15	19:18	22
10. Skra Częstochowa	15	10:14	20
11. Resovia Rzeszów	16	15:17	19
12. Chrobry Głogów	15	16:15	19
13. GKS Katowice	16	19:26	19
14. Puszcza Niepołomice	16	16:24	15
15. Stomil Olsztyn	16	19:27	13
16. Zagłębie Sosnowiec	16	16:25	12
17. Górnik Polkowice	16	15:24	12
18. GKS Jastrzębie	16	15:30	12

AWANS BARAŻE SPADEK

WIDZEW REMISUJE Z MIEDZIĄ I UTRZYMUJE POZYCJĘ LIDERA

Widzew Łódź zremisował u siebie z Miedzią Legnica 1:1. Spotkanie mogło się podobać, nie brakowało w nim emocji. Bez wątplenia jednak bohaterem meczu został bramkarz łódzian Jakub Wróbel, który swoimi interwencjami kilka razy uratował wynik i zrehabilitował się w ten sposób za nie najlepszy mecz w Rzeszowie.

nierozważnie wybiegł do dośrodkowania i nie trafił w piłkę. To zamieszanie wykorzystał Tanżyna, dając Widzewowi wyrównującego gola. Od początku drugiej połowy Widzew chciał udowodnić, że jest faworytem i raz po raz atakował. Niestety w grze łódzian było sporo niedokładności. Prawdziwe emocje przyszły jednak dopiero pod koniec spotkania. Zdobycza gola dla Widzewa obejrzał drugą żółtą kartkę, a w konsekwencji czerwoną. Od 87 minuty Widzew grał osłabiony, co wykorzystywała Miedź praktycznie nieopuszczająca połowy łodzian. Na szczęście znów swoimi interwencjami popisał się Wróbel, który obronił dwie stuprocentowe sytuacje gości i tylko dzięki niemu łodzianie „dowieźli” remis do końca. JB

Legniczanie od początku zawodów chcieli pokazać, że będą walczyć o trzy punkty. Pierwszą groźną akcją już w pierwszej minucie meczu przeprowadził Dominguez, który znalazł się sam na sam z bramkarzem. Na szczęście doskonałą interwencją popisał się Wróbel. Jak się później okazało, nie ostatnią w tym meczu. Miedź prowadzenie objęła w 23 minucie. Doskonale dysponowany Patryk Makuch przebił się przez defensywę Widzewa i oddał płaski strzał z ostrego kąta, po którym futbolówka trafiła do siatki. Na szczęście przyjezdni prowadzenie utrzymali jedynie przez 20 minut. W 43 minucie błąd popełnił bramkarz Miedzi, który

FORTUNA 1. LIGA
16. KOŁEJKA

WIDZEW
ŁÓDŹ

1:1

MIEDŹ
LEGNICA

Tanżyna (43')
Makuch (23')

89' KITA
DANIELAK
ZIELIŃSKI
STĘPIŃSKI
DEJEWSKI
WRABEL
TANŻYNA
HANOUSEK
KUN
77' MUCHA
NUNES
GOŁĘBIOWSKI
46' MICHALSKI
28' GUZDEK
MONTINI
WIDZEW

FOT. RADOŚLAW JÓŹWIAK

Daniel Tanżyna (31 l.) zdobył gola na wagę remisu

ŁÓDZKA POGODYNKA

PONIEDZIAŁEK

8°C

Imieniny

obchodzą:
Elżbieta, Seweryn,
Wiktor, Adrian,
Klaudiusz, Marcin

08.11

WTOREK

9°C

Imieniny

obchodzą:
Genowefa, Teodor,
Teodora, Joanna,
Nestor, Ursyn

09.11

JAK POWSTAŁ ZARZEW? ŁÓDZKIE GAWĘDY

Kapituła krakowska prężnie rozwijała swoje dobra pabianickie, ale akcja kolonizacyjna objęła również klucz łódzki należący do biskupów wrocławskich. Pomiędzy rokiem 1534 a 1568 powstała wieś Wólka, zwana również Mierzączką, położona w rejonie, gdzie trakt piotrkowski przekraczał rzeczkę Jasień (rejon ob. ul. Piotrkowskiej

i Wólczajskiej). Ponadto w 1584 r. biskup wrocławski Hieronim Rozdrażewski lokował wieś nazwaną początkowo od jego nazwiska Rozdrażew, a ponieważ nazwa była trudna do wymówienia, dlatego używano prostszej formy Rozrażew, a potem Zarzew. Jeszcze pod koniec XVIII wieku nazwa wsi nie była ustalona i przyjęła się

na stałe dopiero na początku XIX w. Ciekawostką stanowi fakt, że Zarzew należy do jedynej osady, dla której zachował się akt założycielski i znamy czas jej powstania, bo w przypadkach pozostałych wsi klucza łódzkiego odnosimy się jedynie do pierwszych zapisów, a nie dat ich utworzenia. W końcu XVI wieku we wsi Rozdrażew było

19 gospodarstw chłopów czynszowych i liczba ta z małymi zmianami utrzymywała się przez następne dwa stulecia, a ludność składała się z ok. 75 osób. Zagrody chłopskie leżały ok. 1,5 km na południe od Widzewa i ok. 3,5 km na wschód od Wólki – prawdopodobnie na zachód od dzisiejszego cmentarza na Zarzewie. agr

Rodzinne miasto

Portret Juliana Tuwima
autorstwa Witkacego

Po latach dorosły już poeta mawiał, że to ślad kopyta Pegaza, a motyw konia symbolizującego artystyczne natchnienie powraca w jego twórczości, o czym będziemy jeszcze pisać, bo to łódzka sprawa. Większość fotografii poety obejmuje zazwyczaj prawy profil, choć myszka na jego twarzy była bardzo charakterystycznym znakiem. Uwidacznia ją np. portret autorstwa Stanisława Ignacego Witkiewicza z 1929 r.

Piętno Pegaza

Gdy Julian przyszedł na świat, matka była nieco zasmucona, gdyż dziecko miało na lewym policzku spore, ciemne znamię.

GALERIA ŁÓDZKICH MURALI

Mural autorstwa Zadek i Maciej Polak na budynku przy Piotrkowskiej 217

REKLAMA

BYĆ W TERMINIE ŁÓDZIANIZMY

Dziś pewnie kojarzylibyśmy takie określenie z wywiązaniem się na czas z pracy czy innych zobowiązań, ale dawniej w Łodzi chodziło o coś ważniejszego, bo o naukę zawodu czy rzemiosła. Sprawa była poważna i priorytetowa, bo praca i umiejętności dawały szansę na przetrwanie w trudnych warunkach wielkiego

przemysłowego miasta. Być w terminie oznaczało naukę zawodu u majstra czy mistrza rzemieślnika, za którą uczeń czeladnik często musiał słono płacić. Ci, którzy nie znaleźli zatrudnienia na łódzkim bruku, musieli często opuścić dom, wyjechać, szukać pracy gdzie indziej i – jak mówiono wówczas – „byli we świecie za chlebem”. agr

KARTKA Z KALENDARZA

8 listopada 1939 roku odbyły się oficjalne, niemieckie uroczystości, związane z przyłączeniem Łodzi do III Rzeszy. Wydarzenie z udziałem Artura Greisera, gauleitera Kraju Warty (Warthegau), miało miejsce w parku im. Poniatowskiego, przemianowanym wówczas na Hitlerjugend Park.

Przypomnijmy, że jednostki Wehrmachtu wkroczyły do miasta 8 września 1939 roku, a początkowo Łódź zamierzano przyłączyć do Generalnego Gubernatorstwa, które zostało

PRZYŁĄCZENIE ŁÓDZI DO III RZESZY

Ulica Piotrkowska na pocztówce z czasów okupacji

utworzone 28 września. Miasto wizytował 16 października Hans Frank, który przejął władzę cywilną. Jednak postawa Niemców łódzkich pragnących, aby miasto należało do Rzeszy,

doprowadziła do zmiany decyzji. Ostatecznie Łódź przyłączono formalnie do III Rzeszy 4 XI 1939 r. Stała się ona jednym z miast rejencji kaliskiej, ale stopniowo przenoszono

tu urzędy z Kalisza. Niemcy natychmiast przystąpili do likwidacji polskich elit i warstwy przywódczej Łodzi w ramach akcji „Intelligenzaktion”. Aresztowanych mieszkańców Łodzi i okolicznych miejscowości osadzano m.in. w więzieniu na Radogoszczu. Pierwszych około 50 osób przywieziono tam 9 listopada 1939 r. Miejscem masowych egzekucji był las Łagiewnicki, gdzie już 11 listopada rozstrzelano kilkaset osób. Egzekucje przeprowadzono potem również w lasach lućmierskich oraz na Brusie. agr

KRYMINAŁKI ZNAJĄ ŁÓDZKI
JESIENNA MIĘSOŚĆ

Pan Wincenty Chałubiński był zamożnym wdowcem, który mieszkał przy ul. Głównej 60. Doskwierała mu samotność, więc nie dziwnego, że ukradkiem zerkał na młodą służącą, pannę Walerię Baranowską pracującą u sąsiadów. Dziewczyna była dla niego miła, a leciwy amant zapalał gorącym uczuciem, proponując ożenek i wygodne życie w komfortowym mieszkaniu. Przy różnych okazjach Wincenty dawał Walercy kosztowne prezenty.

Pewnego dnia dziewczyna zniknęła, a jej chlebodawcy poinformowali, że służąca już tu nie pracuje i nie wie, gdzie jest. Zrozpaczony Romeo zaczął pić na umór i włóczyć się po Łodzi w towarzystwie przygod-

nych kumpli i panienek. Na ulicach zaczepiał kobiety, widząc w nich utraconą ukochaną. Właśnie to przysporzyło mu kłopotów, kiedy biegł za jakąś panną bardzo podobną do Walerii, która narobiła krzyku. Zbiegli się przechodnie, zjawili policja i spisano protokół, a sprawa trafiła do sądu.

Na rozprawie Wincenty tłumaczył całe zamieszanie i sąd skazał go jedynie na 30 zł grzywny, ale zaskakujący finał nastąpił później, bowiem nagabywana wcześniej kobieta okazała zainteresowanie swoim „prześladowcą” i po jakimś czasie oddała rękę panu Chałubińskiemu. Jednocześnie ona to właśnie odziedziczyła perły, futra i inne precjoza po bylej żonie... agr

ŁÓDŹ.pl Kolejne wydanie w środę
10 listopada

ZOSTAŃ STRAŻNIKIEM MIEJSKIM

Szczegóły rekrutacji na stronie internetowej www.strazmiejska.lodz.pl w zakładce „Praca”